

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas No:1963/130

Karar No.:1965/50

Karar tarihi:30/9/1965

Resmi Gazete tarih/sayı:31.1.1966/12214

Dâvacı : Adalet Partisi Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Grupları.

Dâvanın konusu : 2556 sayılı Hâkimler Kanununda yer alan, Hâkimlerin Özlük İşlerine ilişkin hükümlerin, Anayasa'nın 144 üncü maddesine aykırı olduğundan iptali istenilmiştir.

İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15 inci maddesi uyarınca yapılan ilk incelemede :

Dilekçede :

1 - Adalet Partisi Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Grupları adına imzaları bulunan Cahit Okurer ve Ali Naili Erdem'in Grup Başkanı ve Başkanvekili olduklarını gösteren belgelerin dosyada bulunmadığı,

2 - Gerekçe gösterilmediği,

Tesbit edildiğinden bu noksanları üç ay içinde tamamlaması için davacıya tebligat yapılması kararlaştırılmıştır. Yapılan tebligat üzerine istenen belgelerin gönderildiği ve 13/5/1963 günlü yazıda da "Anayasa'nın 144 üncü maddesi Hâkimlerin bütün özlük işleri hakkında karar vermek yetkisini Yüksek Hâkimler Kuruluna vermiş olduğundan Hâkimler Kanununun bu hususa mütedair bütün maddeleri Anayasa'ya aykırı görülmüştür." denildiği anlaşılmış ve bu sebeple de işin esasının incelenmesine 24/5/1963 gününde karar verilmiştir.

Esasın incelenmesi için yapılan görüşmede ise, davacının, iptal edilmesini istediği hükümlerin kanunun hangi maddelerinde yer aldığını bildirmediği, Hâkimlerin özlük işlerine ait hükümlerin iptalinin istendiği şekilde genel bir deyimle yetindiği görülmüştür.

Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri hakkındaki 22/4/1962 günlü ve 44 sayılı Kanunun 26 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla iptal dâvasını açan, kanunların hangi hükümlerinin Anayasa'nın hangi maddelerine aykırı olduğunu açıklamak zorundadır.

Bu sebeple de iptali istenen hükümlerin Hâkimler Kanununun hangi maddelerinde yer aldığının 90 gün içinde bildirilmesi için davacıya yeniden tebligat yapılmasına üyelerden Şemsettin Akçoğlu, İhsan Keçecioglu, Hakkı Ketenoglu ve Avni Givda'nın muhalefetleriyle karar verilmiş, Üyelerden Ahmet Akar ve Muhittin Gürün tebligatın, 44 sayılı kanunun 26 ncı maddesinin öngördüğü şekil dışında, sadece konunun aydınlatılması için tamamlayıcı izahat istenmesi maksadıyla yapılmasının uygun olacağını ve karara bu düşünce ile katıldıklarını belirtmişlerdir.

İş bu karar gereğince, iptali istenen hükümlerin neden ibaret bulunduğu ve bunların kanunun hangi maddelerinde yer aldığının 90 gün içinde bildirilmesi için davacıya tebligat yapıldığı halde, davacının bu güne değin noksanı tamamlamadığı anlaşılmıştır.

Esas No:1963/130
Karar No.:1965/50

Davacı tarafından, herne kadar, ilk önce yapılan tebligata süresi içinde bir cevap verilmiş ve bunun üzerine de işin esasının incelenmesi karar altına alınmış ise de; yapılan incelemede verilen cevabın 44 sayılı kanunun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ve tebligat yapılmasına ilişkin ilk, kararda yer alan hususları kapsamadığı anlaşılmış ve noksanı tamamlaması için davacıya yeniden tebligat yapılması 44 sayılı kanunun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasının maksadına uygun görülmüştür.

Aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan hükümler, ikinci fıkrada öngörülen ve davacı tarafından yerine getirilmesinde zorunluk bulunan hususları sağlayıcı bir nitelik taşımakta ve maddenin beşinci fıkrasında da noksanların tamamlanmamasının müeyyidesi gösterilmiş bulunmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin ilk önce yapılan tebligata verilen cevap üzerine esasın incelenmesine karar verilmiş olması, bu görüşünde, herne suretle olursa olsun, direnmesini gerektirmez.

44 sayılı Kanunda da direnmeyi gerektiren bir hüküm yoktur.

Mahkeme, incelemenin bir safhasında, davacının, iptalini istediği kanun hükümlerini açıklamadığını görmüş ve bunun tamamlanması gereğini tesbit etmiş davacı ise verdiği 13/5/1963 günlü cevapta Anayasa Mahkemesinin noksan gördüğü hususu tamamlayıcı hiç bir açıklamada bulunmaksızın, ilk dilekçedeki genel deyimini tekrarlamakla yetinmiştir. Cevabın yeterli olmadığı Anayasa Mahkemesinin sonraki oturumunda tesbit edilmesi 26 ncı maddenin ikinci fıkrası hükmünün artık ihmal edilebileceği düşüncesine yer veremeyeceği gibi ilk ara kararındaki görüşe uygun olarak 26 ncı maddenin ikinci fıkrası gereğince yerine getirilmesi için davacıya yeni bir imkân tanımak ta 44 sayılı kanun hükümlerine aykırı düşmez...

Anayasa Mahkemesi, 44 sayılı Kanunun 28 inci maddesi uyarınca, dâvadaki istemle bağlıdır; ancak aynı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şartların varlığı halinde istemle bağlı kalmaksızın, başka hükümleri de iptal edebilir.

Olayda ise davacı, yukarıda belirtildiği gibi "Hâkimlerin özlük işleriyle ilgili hükümler" demekle yetinmiş, bunların neler olduğunu açıklamamıştır.

Anayasa Mahkemesinin Hâkimlerin özlük işleriyle ilgili göreceği hükümler, davacının kasedettiği hükümlerden başka olanları da kapsayabileceği gibi, o hükümlerin tümünün de kapsamayabilir. Bu durumda Anayasa Mahkemesinin dâva ile bağlı kalmasını öngören kanun hükmü sağlanmamış olur.

Bütün bu düşüncelerden 44 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan ve dilekçenin kayıt tarihinden itibaren on gün içinde ikinci ve üçüncü fıkralarda gösterilen hususları kapsayıp kapsamadığının inceleneceğine ilişkin bulunan hüküm, bu incelemenin on gün geçtikten sonra artık yapılamıyacağına veya zamanında görülemeyen ve hüküm verilinceye kadar devam eden incelemenin sonraki bir safhasında görülen ve giderilmesi, tamamlattırılması kanunla emredilen esaslı bir noksanın tamamlattırılmasına engel olacak nitelikte değildir.

Ara işlemleri, doğru sonuca varmayı zorlaştırıcı değil kolaylaştırıcı vasıta niteliğini taşır. Sınırı ve kapsamı açıkça belli olmayan bir dâvanın görülüp hükme bağlanması ise usul hükümlerinin bu niteliği ile bağdaşamaz.

İlk inceleme sırasında tesbit edilen noksanı gereği gibi tamamlamadığı anlaşılan davacıya işin esasının incelenmesi sırasında noksanı gereği gibi tamamlaması için yeniden tebligat yapıldığı

Esas No:1963/130
Karar No.:1965/50

halde davacının verilen süre içinde bu noksanı tamamlamadığı anlaşıldığından 44 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi uyarınca dâvanın açılmamış sayılmasına karar verilmek gerekir.

SONUÇ :

Yukarıda gösterilen sebepten ötürü dâvanın açılmamış sayılmasına Üyelerden Asım Erkan, Şemsettin Akçoğlu, İhsan Keçecioğlu, Celâlettin Kuralmen, Hakkı Ketenöğlü, Ahmet Akar ve Muhittin Gürün'ün muhalefetleriyle ve oyçokluğu ile 30/9/1965 gününde karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Lûtfi Akadlı	Cemalettin Köseoğlu	Asım Erkan	Şemsettin Akçoğlu

Üye	Üye	Üye	Üye
İbrahim Senil	İhsan Keçecioğlu	A. Şeref Hocaoglu	Salim Başol

Üye	Üye	Üye	Üye
Celâlettin Kuralmen	Hakkı Ketenöğlü	Fazıl Uluocak	Ahmet Akar

Üye	Üye	Üye
Muhittin Gürün	Lütfi Ömerbaş	Ekrem Tüzemen

MUHALEFET ŞERHİ

Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri hakkındaki 44 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin son fıkrası hükmünün uygulanabilmesi; bu fıkroda belirtildiği üzere aynı maddenin 4 üncü fıkrası uyarınca, dilekçenin kayıt tarihinden itibaren 10 gün içinde yapılacak incelemede ilgiliye verilen mehil içerisinde noksanların tamamlanmamış olması halinde mümkündür.

Dosyadan edinilen bilgilere göre;

Sözü geçen 26 ncı maddenin 4 üncü fıkrası ve buna ilişkin Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15 inci maddesi uyarınca yapılan incelemede Dilekçede gerekçe gösterilmemesi eksik sayılmış ve tamamlattırılması için davacıya mehil verilmiş ve davacı da (Anayasa'nın 144 üncü maddesi, hâkimlerin bütün Özlük işleri hakkında karar vermek yetkisini Yüksek Hâkimler Kuruluna vermiş olduğundan Hâkimler Kanununun bu hususa mütedair bütün maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğunu gerekçe olarak süresinde bildirmiş ve bu suretle noksanın tamamlandığı kabul edilerek

Esas No:1963/130
Karar No.:1965/50

esasın incelenmesine 24/5/1963 tarihinde oybirliği ile karar verilmiştir. Bu itibarla esasın incelenmesi sırasında bu konunun tekrar ele alınarak gsterilen gerekçenin yetersizliğinden bahisle davacıya ikinci bir mehlin verilmesi ve süresinde istenilen hususun yerine getirilmemesi sebebiyle dâvanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi yerinde görölmemiştir.

Kaldiki; hâkimlerin özlük işleri Anayasa'nın 144 üncü madesinde açık anlamını bulmaktadır. Davacı da hâkimlerin bütün Özlük işlerine karar vermek yetkisini Yüksek Hâkimler Kuruluna tanıyan Anayasa'nın bu madesine aykırı düşen Hâkimler Kanunu hükümlerinin iptalini istediğine göre, bu hükümlerin Hâkimler Kanununun hangi maddelerinde yer aldığıнын tesbiti mümkün bulunduğundan davacının ayrıca madde numaralarını göstermemiş olmasının esasın incelenmesine engel olamayacağı meydandadır.

Bu sebeplerle karara muhalifiz.

Üye
Asım Erkan

Üye
Şemsettin Akçoğlu

Üye
İhsan Keçeciöđlu

Üye
Celâlettin Kuralmen

Üye
Hakkı Ketenođlu

Üye
Ahmet Akar

Üye
Muhittin Gürün